

Kvalitetsbokslut

för AISAB
AMBULANSSJUKVÅRDEN I STORSTOCKHOLM AB

År 2018

FÖRORD

Härmed avges kvalitetsbokslut 2018 för AISAB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB.

På uppdrag av Region Stockholm utför AISAB tjänsterna ambulanssjukvård, transport av avlidna och psykiatrisk ambulans. Tjänsterna är viktiga samhällsfunktioner som ska fungera dygnet runt, årets alla dagar. Med detta menas att vård, kvalitet, forskning och utveckling förenas i ett ständigt förbättringsarbete som vi delar med oss av till övriga hälso- och sjukvårdsverksamheter för ökad kunskap och patient-säkerhet.

Ambulanssjukvård är ofta det första, viktiga steget i en vårdkedja. Kraven på att göra rätt bedömningar och behandlingar är mycket höga. Vår strävan är att göra det bästa för att leva upp till patienters och anhörigas förväntningar och att de ska känna sig trygga i våra händer.

Effektivitet, säker vård, vård i rätt tid och på rätt plats och vård på lika villkor med respekt för patientens specifika behov och förväntningar är centrala delar inom ambulanssjukvården. Av särskild vikt är kunskap kring bemötande. Vi samarbetar med olika vårdgivare i en sammanhållen vårdprocess där patientens delaktighet och vårdbehov står i fokus. Vård, kvalitet, utveckling och utbildning förenas därmed i ett ständigt förbättringsarbete som vi gärna delar med oss av till övriga hälso- och sjukvårdsverksamheter.

AISABs uppdrag är dock större än enbart ambulanssjukvård. AISAB vill också ta ett samhällsansvar med utveckling av hållbarhetsarbete genom målinriktad forskning, innovation och digitalisering, social hållbarhet, effektivt miljöarbete och säkra processer. Vi vill också verka för att vara en attraktiv arbetsgivare, arbeta systematiskt med kompetensutveckling och uppnå effektiv styrning och ledning genom en långsiktig hållbar ekonomi och en modern arbetsorganisation.

AISAB är en mål- och kvalitetsstyrd organisation och verksamheten förbättras kontinuerligt med hjälp av ledningssystem för kvalitet, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet enligt ISO standarderna ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 samt ISO 27001.

2019-02-25

Åke Östman
Verkställande direktör

INNEHÅLL

1. Kvalitetspolicy	4
2. Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård	5
3. Säker hälso- och sjukvård.....	8
4. Patientfokuserad hälso- och sjukvård	10
5. Effektiv hälso- och sjukvård	11
6. Jämlik hälso- och sjukvård	12
7. Hälso- och sjukvård i rimlig tid	13
8. Forskning och utveckling.....	14

1. KVALITETSPOLICY

AISABs verksamhetsuppdrag är att på affärsmässiga grunder erbjuda kostnadseffektiva och konkurrenskraftiga tjänster till rätt kvalitet inom områdena ambulanssjukvård, transport av avlidna och psykiatrisk ambulans. Det betyder att AISAB ständigt arbetar för att utveckla och förbättra verksamheten så att beställare, patienter och deras anhöriga ska uppleva att de får sina behov, krav och förväntningar uppfyllda.

AISAB följer de lagar och krav som omfattar verksamheten. Utveckling och ständiga förbättringar präglar hela organisationen och utgår alltid från verksamhetsuppdraget genom ett arbetssätt grundat på planering, genomförande, uppföljning och utvärdering.

Våra värderingar är viktiga som ramverk för hur vi ska bete oss mot varandra och mot vår omvärld samt beskriver hur vi är, vad vi står för, hur vi arbetar och vad vi vill bli uppfattade som. AISABs verksamhet präglas av värderingarna:

- Öppenhet – vi är öppna och lyhörda för varandras åsikter och idéer, vi är inkluderande och prestigelösa.
- Pålitlighet – vi håller det vi lovar, använder resurser effektivt och tar ansvar när avvikelser uppstår.
- Kompetens – vi levererar rätt kvalitet vid rätt tidpunkt. Vi ser möjligheter och hjälper varandra att lyckas.
- Samverkan – vi engagerar andra aktörer i arbetet mot gemensamma mål.

Kvalitetsarbete koncentreras till följande områden:

- Hög tillgänglighet är viktigt för både patienter, organisationen och ägaren.
- God hälsa, vård på lika villkor och en genomtänkt etisk grundsyn prioriteras.
- Bemötandet av patienter och anhöriga samt omhändertagandet av den avlidne, utgår från respekten för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.
- En systematisk kompetensutveckling utifrån verksamhetens och medarbetarens behov prioriteras.
- Öppen och tydlig kommunikation av patientsäkerhetsarbetet till medarbetare, allmänhet och beställare, vilket möjliggör insyn och ställer verksamheten i en unik position.

2. KUNSKAPSBASERAD OCH ÄNDAMÅLSENLIG VÅRD

”Kunskapsbaserad och ändamålsenlig hälso- och sjukvård innebär att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet och utformas för att bemöta den individuella patientens behov på bästa möjliga sätt”.

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

Prehospitalt Kunskaps- och kliniskt träningscenter (KTC)

I Framtidsplanen för hälso- och sjukvård har den prehospitala vården en nyckelroll. Patienterna ska känna en trygghet i att de får säker vård, vård i rätt tid, på rätt plats och vård på lika villkor. För att nå framtidsplanens intention har AISAB, på uppdrag av Region Stockholm, etablerat ett prehospitalt kunskaps- och kliniskt träningscenter (KTC). Centret har en central roll i den länsövergripande kunskapsstyrning som sker inom landstingets prehospitala verksamhet. KTCs verksamhet innefattar såväl medicinska och kliniska, som katastrofmedicinska utbildningar och övningar. Målet är att säkra och utveckla förutsättningarna för att medarbetare inom den prehospitala vården ska få tillgång till en väl planerad, samordnad, modern och kvalitetssäkrad utbildning i kombination med ett väl avvägt program för övningar. Med ett samlat kunskapscenter för den prehospitala vården ökas förutsättningarna att göra rätt bedömning av patientens tillstånd och vidta korrekta åtgärder. I centrats utrustning ingår även avancerade dockor med inbyggda datorer. En del av dockorna har puls, känner av läkemedel, kan kallsvettas, blinka, prata, gråta och kan programmeras att ha olika sorters skador. Gör den som tränar rätt stabiliseras dockans tillstånd, gör man fel blir den sämre. Utbildningen videofilmas också så att insatsen kan utvärderas efteråt. Andra dockor ger instruktioner via video och registrerar data vid ex. hjärt- lungräddning, med möjlighet till utvärdering av medarbetarens individuella kompetens.

Kompetens- och kunskapsutveckling

Kompetens- och kunskapsutveckling sker dels genom arbetsrelaterat lärande utifrån en dialog mellan kollegor, patienter och andra vårdgivare, dels genom interna utbildningsinsatser och dels i form av externa kurser, seminarier och konferenser. AISAB erbjuder medarbetare utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling utifrån verksamhetens och individens behov. Under 2018 genomfördes 77 utbildningar. Exempel på utbildningar är:

- Introduktionsutbildning (10 veckor)
- Kvalitetssäkringsdag
- Utbildning i FRAPP* (IT-plattform för prehospitala vård)
- RAKEL*utbildning.
- PS – Prehospital sjukvårdsledning
- Särskild sjukvårdsledning i skadeområde
- Fortbildning för trafikinstruktörer och instruktionssjuksköterskor
- AMLS* - teori och praktiska övningar
- Olika samverkansövningar
- Körutbildning
- Akutläkarkurs

*FRAPP - Framtida prehospital plattform IT

*AMLS - Advanced Medical Life Support

*RAKEL - Radiokommunikation för effektiv ledning

I syfte att öka antalet specialistutbildade sjuksköterskor och vara en attraktiv arbetsgivare möjliggör AISAB för grundutbildade sjuksköterskor att genomgå specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning ambulanssjukvård. Under 2018 blev 6 medarbetare färdiga med sin utbildning och 16 medarbetare påbörjade sin specialistutbildning.

AISAB har två adjungerade kliniska adjunkter (AKA) för att kvalitetssäkra verksamhetsförlagd utbildning. AISAB har också under 2018 haft tre doktorander varav en disputerade i oktober 2018.

AISAB erbjuder platser för verksamhets integrerat lärande (VIL) verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och arbetsplatsförlagt lärande (APL) till studenter på utbildningar med inriktning mot hälso- och sjukvård på de lärosäten som har avtal med landstinget och kommun.

AISAB och Akademisk Ambulans (AKAMB), en samarbetsorganisation, deltar aktivt i sjuksköterskeutbildningen, på grund- och avancerad nivå, samt inom ett flertal andra yrken såsom t ex läkarutbildningen. Sammantaget genomfördes år 2018 cirka 345 handledda VFU för sjuksköterskor och cirka 40 APL/LIA för undersköterskor.

Inom AISAB tjänstgör en VFU-samordnare i samverkan med två Adjungerade Kliniska Adjunkter (AKA) med uppdrag att stödja, samordna och utveckla VFU på grund- och avancerad nivå inom högskolan, samt APL/LIA inom gymnasieskolor, Komvux samt yrkeshögskola.

Varje VFU/VPL-period utvärderas av verksamheten, skolorna, studenter och elever. Resultatet återkopplas till medarbetarna via studiesamordnarna och AKA och samordnas sedan av AKAMB-samordnare och AKA. Vidare uppmuntras och tilldelas tid till AISABs handledare att söka handledarutbildning eller annan utbildning på högskolenivå för att på så sätt möta studenters kunskapsbehov och lärandemål.

AISAB och AKAMB deltar sedan många år aktivt i läkarutbildning på grund- och avancerad nivå. Inom ramen för AKAMB-uppdrag genomförs SVK-utbildningar inom akutsjukvård (Akutsjukvård, den akuta vårdkedjan) för medicine kandidater på termin 11 från KI som en del av sin VIL. Utbildningsverksamheten administreras av disputerad läkare på KI SÖS. Utbildningen omfattar totalt 20 studenter per termin motsvarande totalt 40 medicine kandidater. Inom ramen för uppdraget tillhandahåller även AISAB/AKAMB AT-utbildning för läkare inom akutsjukvård (Prehospital sjukvård för akutläkare). För AT-utbildning finns en organisation med en övergripande studierektor på KI SÖS. Utbildningen omfattar totalt 20 läkare. Under 2018 har AISAB förutom VFU/APL/LIA-veckor även haft ett stort antal medåkningspass för exempelvis fältstudier, läkarstudenter och samarbete med försvarsmakten.

KOLL/ProCompetence

Under 2018 har det organisatoriska arbetet med kompetens- och kunskapsutveckling utvecklats ytterligare. Bland annat har AISAB fortsatt införandet av KOLL, vilket är SLLs gemensamma modell för kompetensplanering. KOLL tillsammans med IT-verktyget ProCompetence förväntas förbättra det operativa arbetet med kompetensplanering samt ge underlag till företagets strategiska kompetensförsörjning. Under året har en särskild resurs anställts med speciellt fokus på kompetensplanering. Under 2018 har 62% av AISABs medarbetare skattat sin kompetens. Under 2019 är målet att kompetenserna och rollerna ska uppdateras i ProCompetence. Utbildning och stöd för medarbetarna kommer att genomföras för att nå målet med att 100% av medarbetarna ska ha skattat sig.

Ledarskapsutveckling

Ledarskapsindex låg på 77 2018, vilket är en ökning med en enhet sedan 2017 (76).

AISABs mål är att alla nya chefer ska genomgå Region Stockholms certifierade jämställdhetsutbildning. Under 2018 har ytterligare tre chefer genomgått utbildningen. Därmed har alla chefer anställda tom 2018 genomgått utbildningen.

AISABs långsiktiga, för AISAB anpassade, utvecklingsprogram för chefer har avslutats under 2018. Avsikten med programmet har varit att matcha organisationens och chefergruppens utvecklingsbehov. Programmet har genomförts i tre steg. Förväntade effekter av utbildningen var:

- Tydliga motiverande/inspirerande och kommunikativa chefer/ledare
- Coachande ledare som använder dialog som ledarverktyg.
- Ledare som driver verksamheten framåt tillsammans med sina medarbetare och skapar möjligheter till delaktighet.
- Arbetar professionellt med VAD & HUR frågor i verksamheten.
- Ledare som är mål- och prestationsfokuserade i samverkan med medarbetare.
- Ledare som växer och utvecklas i linje med AISABs vision, har en helhetsyn på verksamheten och vågar stå för fattade beslut.
- Ökad kommunikation och kunskapsdelning mellan cheferna gällande ledarskaps- och operativa frågor.

Nationella kvalitetsregister

AISAB deltar i nationellt register för hjärtstopp. Kvalitetsregistret kartlägger verksamheten kring hjärtstopp på och utanför sjukhus. Målsättningen är att identifiera betydelsen av olika komponenter för överlevnad. Registret bidrar till kunskap och förbättringar i den egna organisationen.

Säkerställande av kompetens avseende delegeringar och ordinationer enligt generella direktiv

Förutom de grundkrav som regleras i avtalet med beställaren för Region Stockholm krävs godkänt deltagande i olika utbildningar. I cykler genomförs, som ett övergripande samarbete mellan vårdgivarna (SALFS), vartannat år kunskapskontroll/kvalitetssäkring och vartannat år undervisning baserat på de brister/svagheter som identifierats vid föregående års kunskapskontroll. Syftet är att öka ambulanspersonalens medicinska kunskap och kvalitetssäkra personalens följsamhet till gällande medicinska riktlinjer.

3. SÄKER HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

”Säker hälso- och sjukvård innebär att vårdskador förhindras genom ett aktivt riskförebyggande arbete.”

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

Genom ledningssystem för kvalitet, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet övervakar, effektiviserar och utvecklar AISAB verksamheten. För att uppnå en patientsäker vård analyseras interna avvikelser samt externa klagomål och synpunkter för att hitta risker och förbättringsområden.

Risikanalyser/hantering av risker

Risker för vårdskador identifieras genom riskanalyser. Riskanalyser genomförs på samtliga vårdavvikelse, vid förändringar i verksamheten, vid införandet av ny utrustning och då nya arbetsrutiner införs. Bland riskerna finns bl.a.

- Felbehandling/skada av patient
- Patientbemötande
- Patientförflyttningar

Avvikelsehantering

Avvikelsehantering främjas i AISAB genom att ledningen värdesätter och framhåller vikten av att medarbetare och chefer identifierar, dokumenterar och rapporterar avvikelser samt deltar i utredningar. Avvikelse rapporter ses som underlag för utveckling av verksamheten, där fokus på resultat av analys, uppföljning och återkoppling är av central betydelse.

AISAB använder det för Region Stockholm gemensamma avvikelse rapport-systemet HändelseVis. Systemet har processer för rapportering, analys och uppföljning av vårdavvikelse, miljöavvikelse, arbetsmiljöavvikelse samt förbättringsförslag. Under 2018 tog det 11-30 dagar från det att en avvikelse registrerats till att återkoppling skett till berörda parter och personal.

Tabell 1, Händelseanalyser, anmälningar och klagomål, AISAB 2018

Antal Lex Maria-ärenden	2
Antal ärenden från IVO	4
Antal ärenden till Patientnämnden	11
Antal incidenter/avvikelse kopplat till hot och våld	20
Antal genomförda medicinska händelseanalyser	564
Antal ärenden LÖF	7

Informationssäkerhet

AISAB certifierade sig i informationssäkerhetsstandarden ISO 27001 per 2018-01-19. Efter detta har bolaget fortsatt bedrivit ett intensivt informations-säkerhetsarbete. En mängd olika åtgärder har vidtagits och ett omfattande utvecklingsarbete har bedrivits. Resultatet av genomförda aktiviteter har gett förhöjd informations-säkerhet i verksamheten.

AISAB har under året deltagit som föreläsare på MSBs informationssäkerhetsdagar och varit utbildare på MSBs pilotutbildning i informationssäkerhet för VD och CISO i kommuner och landsting. Beträffande utbildning inom informationssäkerhetsområdet har medarbetare informerats om och utbildats i informationssäkerhet, personuppgiftslagen, offentlighet och sekretess, yttrandefrihet och sociala medier. Fokus på arbetet med informationssäkerhet i AISAB kan med resultatet för 2018 i hand hänföras till ökade lärdomar, strukturerade arbetssätt, ökat medvetande och minskade risker. Nedan följer ytterligare axplock av aktiviteter som genomförts:

- Fortsatt inventering, gallring och rensning av handlingar för ökad ordning och reda, minskad sårbarhet för informationsbortfall samt en ökad medvetenhet om att exempelvis integritetskänslig och sekretessbelagd information hanteras och gallras på rätt sätt.
- Fortsatt utveckling av IT-miljön med säkra lösningar för att på distans hantera klienter, applikationer och information.
- Fortsatt compliancearbete i syfte att få en överblick över informationstillgångarna i verksamheten och IT-system.
- Fortsatt arbete med loggkontroller och uppföljning av åtkomst.
- Anmält ett (1) ärende till datainspektionen och som Lex Maria angående dataförlust i journalsystemsdel av FRAPP*

*FRAPP - Framtida prehospital plattform IT

Beträffande utbildning inom informationssäkerhetsområdet har medarbetare informerats om och utbildats i:

- Informationssäkerhet
- Personuppgiftslagen
- Offentlighet och sekretess
- Yttrandefrihet
- Sociala medier
- Resultatet från genomförd compliance i företaget och de brister som identifierats.

4. PATIENTFOKUSERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

”En patientfokuserad hälso- och sjukvård innebär att vården ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar, och att dessa vägs in i de kliniska besluten”.

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

Ambulanssjukvården är ofta den första länken i den akuta vårdkedjan och förväntas erbjuda avancerad akutsjukvård, professionellt omhändertagande och snabb och säker transport. Enligt AISABs bemötandepolicy så skall

...”samspelet mellan AISABs medarbetare, patienten och anhöriga bygga på ömsesidig respekt, självbestämmande och en lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar.

God hälsa, vård på lika villkor och en genomtänkt etisk grundsyn prioriteras. Den verksamhet AISAB bedriver, bemötandet av patienter och anhöriga samt omhändertagandet av den avlidne, utgår från respekten för alla människors lika värde och för den enskilde människans värdighet.

Vården skall så långt som möjligt utformas och genomföras med delaktighet och i samråd med patienten och de anhöriga. Patienten skall få individuell anpassad information om sitt tillstånd. Anhöriga skall få individuell anpassad information om den avlidnes omhändertagande. Patienten och anhöriga kan dock inte kräva annan vård och behandling än den som anges i de medicinska riktlinjerna.

Jämställdhet och mångfald i bemötandet av patienter

AISAB arbetar kontinuerligt med information och dialog med medarbetarna om bemötandet av patienterna. Detta följs upp i bland annat avvikelsearbetet. Genom evidens exempelvis från forskningen inom prehospital vård försöker AISAB säkerställa att vården utförs med hänsyn till genus- och jämställdhetsperspektivet. Det som granskas är oftast skillnader i vårdutnyttjande och utfall mellan kvinnor och män. Även om genderperspektivet inte alltid är utgångspunkten i de olika studierna så kan analyser och resultat ligga till grund för rekommendationer för interventioner med syfte att skapa en mer jämställd vård. AISAB granskar även etniciteten inom ramen för pågående studiers syfte, men ser i framtiden att ur den nyvunna kunskapen som studierna ger kunna identifiera om skillnader förekommer gällande vård och omhändertagande av patienter som vårdas och behandlas inom ramen för ambulanssjukvården inom SLL.

Läs vidare under rubrik 6.

Utredning av klagomål ur patientperspektiv

Patienter och deras närstående erbjuds möjlighet att medverka i utredningen av klagomål där deras synpunkter ger underlag till förbättringsåtgärder. Betydande delar för att nå ett bra resultat är kontinuitet i kontakt, information och dialog. Kunskap, förståelse och en djupare insikt i det specifika ärendet är andra delar som bidrar till positivt utfall och ger underlag för förbättringar.

5. EFFEKTIV HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

”Med effektiv hälso- och sjukvård avses att tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål. Detta innebär att vården utformas och ges i samverkan mellan vårdens aktörer baserat på tillståndets svårighetsgrad och kostnadseffektiviteten för åtgärderna.”

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

För att åstadkomma effektiv sjukvård och att nå uppsatta mål krävs att våra resurser används på rätt sätt. AISAB arbetar målstyrt utifrån avtal, ägardirektiv och budget för att avgränsa och tilldela resurser för drift och utveckling utifrån dessa krav. En effektiv sjukvård åstadkoms bland annat genom:

- Kontinuerligt arbete med att utveckla processer och arbetssätt. Ett viktigt verktyg i arbetet är att använda moderna IT-lösningar.
- Interna och externa forsknings- och utvecklingsprojekt med mål att bland annat att förbättra behandlingsmetoder och vårdprocesser.
- Införande av journalsystemet FRAPP i ambulanssjukvården i Stockholm har inneburit ökad effektivitet vid avlämning på sjukhus samt ökad patientsäkerhet. Kommunikationen med och överlämnande av patienter på akutavdelningarna sker snabbare och säkrare.
- En modern och uppdaterad fordonspark som möter ökade miljökrav
- Fortsatt arbete med att öka andelen energieffektiva transporter/bilkörning, effektivisera inköp och avfallshantering, öka andelen ekologiska varor samt effektivisera läkemedel- och kemikaliehantering
- I huvudsak använda leverantörer som är upphandlade enligt SLLs regelverk
- Digitalisera och automatisera administrativa processer
- Omorganisering av utvalda administrativa funktioner
- Förbättrad verksamhetsuppföljning

6. JÄMLIK HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

”Jämlik hälso- och sjukvård innebär att vården tillhandahålls och fördelas på lika villkor för alla.”

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

Åtgärder för att uppnå en jämlik vård

Som arbetsgivare bedriver AISAB ett målinriktat arbete för att aktivt förebygga och motverka all form av diskriminering och kränkande särbehandling. AISABs jämställdhets- och mångfaldhetsplan upprättas vart tredje år. Nuvarande plan gäller för åren 2016-2019.

AISABs bemötandepolicy lägger fokus på att patienter behandlas likvärdigt och individuellt samt att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, könsidentitet, etnisk eller kulturell bakgrund, eventuell funktionsnedsättning eller andra individuella egenskaper.

AISAB som arbetsgivare ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. AISAB verkar för att vara en organisation som främjar mångfald ur alla aspekter. AISAB strävar efter att ge goda arbetsvillkor där alla medarbetare ska ha likvärdiga möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

AISAB har som mål i jämställdhetsplanen att det ska vara balans mellan könen i organisationen samt att alla medarbetare ska ges samma möjligheter till utveckling oavsett kön. Per den 31 december 2017 var det 47,6% kvinnor och 52,4% män i AISAB. Målet för 2018 var att ytterligare öka andelen kvinnor. Under året ökade andelen kvinnor i bolaget jämfört med 2017. Per den 31 december 2018 hade AISAB 50,4% kvinnor och 49,6% män anställda, målet för 2018 är därmed uppfyllt. Resultatet utgör ett slags paradigmskifte då det är första gången i bolagets historia som det finns fler kvinnor än män anställda.

AISAB har dessutom uppdaterat, kommunicerat och utbildat genom policyn för kränkande särbehandling. Detta i ett led i att alla ska behandlas lika och öka medvetenheten kring kränkande särbehandling. Alla nyanställda i organisationen skall också genomgå Landstingets webbaserade HBT utbildning. Jämställdhet finns också med som en stående punkt på ledningsgruppens dagordning och på stationernas arbetsplatsmöten.

7. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I RIMLIG TID

”Hälso- och sjukvård i rimlig tid innebär att ingen patient ska behöva vänta oskälig tid på de vårdinstanser som han eller hon har behov av.”

(Nationella indikatorer för God vård, Socialstyrelsen, 2009)

Under 2018 genomförde AISAB totalt 97 084 ambulansuppdrag (2017, 92 698) varav 4036 var sjuktransportuppdrag (2017, 2722). Därtill 5376 transporter av avlidna (2017, 5320). Antalet drifttimmar uppgick till 184 050 (2017, 177 447).

Tillgänglighet

Tillgänglighet avser den tid som AISABs ambulanser varit tillgängliga under avtalad beredskapstid. Under 2018 har AISAB haft fokus på att behålla den höga tillgängligheten. År 2017 var tillgängligheten 99,8 %. Tillgängligheten för 2018 blev 99,85%, jämfört målvärdet på 99,7. AISAB uppfyller därmed målet. De orsaksområden som påverkar tillgängligheten främst är personal och fordonstekniska problem. För personal är sjukdom den mest betydande aspekten och för fordonstekniskt handlar det om fordonsfel.

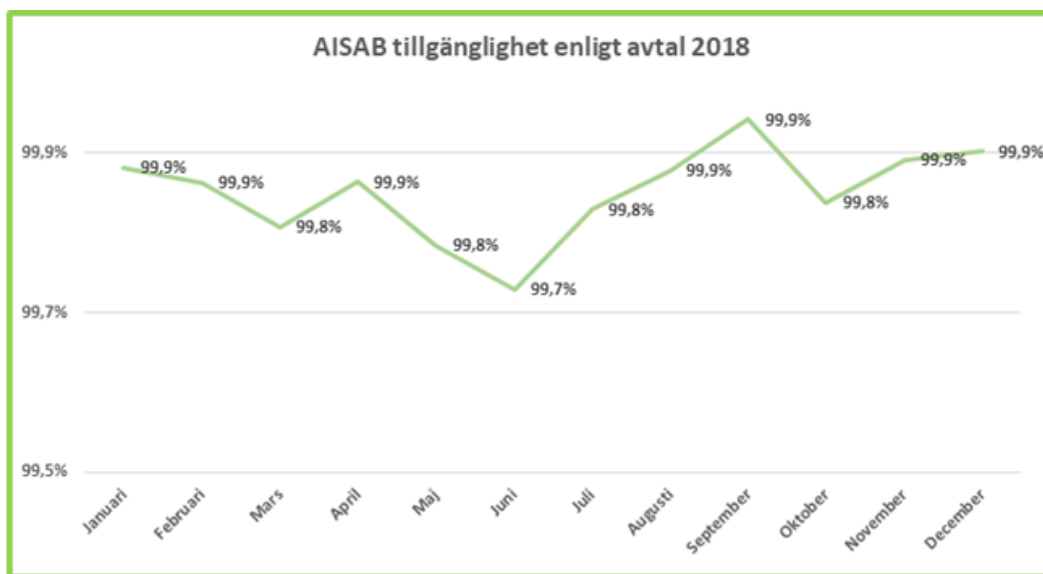

Fig. 1 Tillgänglighet, AISAB 2018

Ytterligare satsningar har genomförts under 2018 att utrusta samtliga reservfordon för att dessa snabbt ska kunna tas i bruk vid driftavbrott på ordinarie fordon. Växsystem och packplaner har även de förbättrats under året och omarbetats för att minska tiden vid avlämning och för att enheten ska kunna utföra flera uppdrag utan att behöva hämta i förråd för att komplettera fordonet.

8. FORSKNING OCH UTVECKLING

AISABs Forskning, Utveckling och Utbildning (FoUU) har två omvärldsfaktorer att ta hänsyn till. Dessa omvärldsfaktorer är givna Ågardirektiv (LS 2016-0473) om att bedriva ett hållbart FoUU och Fullmäktigebeslut (LS 2017-0452 & LS 2017-1455) att inom begreppet Universitetssjukvård (USV-enhet) verka för att verksamheten inkluderas med forskning och utbildning tillsammans med andra vårdaktörer och Karolinska Institutet (KI).

Under 2018 har AISAB påbörjat arbetet för att i framtiden bli en Universitetssjukvårdsenhet (USV). En första aktivitet som startat under året är att bli godkänd av olika myndigheter för att kunna ansöka och erhålla forskningsmedel. De myndigheter AISAB ansökt hos är: Vetenskapsrådet, Etikprövningsnämnden, Forte och Karolinska Institutet. Andra aktiviteter är fördjupad och utvecklad relation med KI SÖS genom en organisatorisk affiliering. I och med denna affiliering stärks den prehospitala akademiska tillhörigheten och kompetensen. AISAB har även påbörjat skissa på en strategi med tillhörande organisationsplan för att uppfylla kraven för USV-enhet. Enligt USV-enhets särskilda krav är att verksamheten skapar och ska omfattas av en gemensam organisationsutformning, inneha vetenskapligt ledarskap, inneha en hållbar infrastruktur samt ha en tydlig allokerad finansiering.

Prehospital forskning och utveckling skapar tillsammans med akutsjukvården, ett unikt forskningsområde som inte enbart ger förbättrade möjligheter till utvecklade styrningsprocesser av vårdförloppen så att rätt patient omhändertas på rätt plats och med rätt resurs. Det står även för en viktig del av forskningsområdet precisionsmedicin. Via precisionsmedicin skapar vi en bättre prehospital, skraddarsydd och individuellt anpassad vård och behandling. Den positiva effekten för patienten blir då en kortare väntetid, en mer effektiv vård med förbättrad kvalitet och resultat, samt att för de mottagande medicinska verksamheterna medför det en mer effektiv användning av våra gemensamma resurser.

Samverkansprojekt

AISAB deltar i ett VINNOVA samverkansprojekt med Skåne regionens ambulanssjukvård. Projektet heter- ”Innovativ teknik för framtidens akutsjukvård” och innebär att ambulanssjukvården testar en ny videoteknik för bättre distanskonsultation inom akutsjukvården, dvs ett förstärkt läkarkonsultationsverktyg för ambulanspersonalen. Under första delen av år 2018 avslutades steg 2. I och med detta avslut fanns önskningar från verksamheterna och projektet att undersöka användbarheten och dess vårdarperspektiv ser ut. Första delen av år 2018 startades djupintervjuer av ambulanspersonal och läkare som arbetar som regionalt läkarstöd inom ambulanssjukvården. För närvarande genomförs analys och sammanställning av djupintervjuerna. Samverkanspartners förutom Region Skåne är Samariten, Falck och SOS Alarm inom Region Stockholm. Vidare har planering för steg 3 startat. Detta arbete pågår i samverkan med HSF och de övriga ambulansverksamheterna i Stockholm samt DXC och FO Ambulans. Syftet är att söka finansiering till innovativ teknik för framtidens akutsjukvård.

AISAB deltar även i EU ansökan ”BRAVO proposal - ICT-11B”. Syftet med projektet är att ambulanspersonalen ska använda ett kommunikationsverktyg (på en smart enhet) som hjälper till att samordna vården av strokepatienter som Karolinska sjukhuset tar emot. Studien kommer att starta med en pilot för att kunna utvärdera huruvida användningen av kommunikationsverktyget kan optimera vården av strokepatienter. Detta arbete pågår i samverkan med Karolinska Universitetssjuk-

huset och andra delar av EU så som Spanien, Finland, Grekland, Tyskland och Italien. Syftet är att söka finanser till att kunna bedriva detta projekt som en studie och samordna vården av strokepatienter.

Samverka in Regionala vårdprogram inom Region Stockholm

Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen inom Region Stockholm har beslutat av att skapa regionala vårdprogram i syfte att skapa och förbättra länsövergripande behandlingsriktlinjer. Detta kommer att medföra att alla patienter, oavsett vart patienten vårdas, skall få liknande behandling och omhändertagande.

1. Som första del av skapandet av dessa regionala vårdprogram är patientgrupper med blodförgiftning (SEPSIS). En regional sepsisgrupp har idag tillsats där AISAB ingår från prehospital verksamhet. Arbetsgruppen har under året tagit fram evidensbaserade rekommendationer om hur patienter med infektionssymtom utanför sjukhus värderas systematiskt och utifrån allmäntillstånd, fysiologiska funktioner och riskfaktorer grupperas till låg risk, medelhög risk och hög risk för sepsis. Detta arbete var i samverkan med HSF, Akutsjukhusen inom SLL (Akutmottagningar, vårdavdelningar och intensivvårdsenheter), Infektionskliniker, primärvård/kommun och de övriga ambulansverksamheterna i Stockholm. Projektet AVSLUTADES dec 2018.
2. Som andra del av skapandet av dessa regionala vårdprogram är Trycksår, prevention och behandling. En regional trycksårsarbetsgrupp har idag tillsats där AISAB ingår från prehospital verksamhet. Arbetsgruppen har under året tagit fram rekommendationer om hur patienter skall handläggas för att undvika få trycksår, och om det har trycksår hur dessa skall handläggas och behandlas utanför sjukhus. Syftet med vårdprogrammet är att färre patienter ska drabbas av trycksår samt att belysa åtgärder som kan förebygga uppkomst av trycksår. Vårdprogrammet är uppdelat i två delar, vilket förenar behovet av ett samlat och gediget kunskapsunderlag med enkla lättillgängliga riktlinjer för trycksårsförebyggande åtgärder för patienter inom primärvård, akutsjukhusvård, geriatrik samt särskilt boende. Detta arbete pågår i samverkan med HSF, akutsjukhusen inom Region Stockholm (akutmottagningar, vårdavdelningar och intensivvårdsenheter), primärvård/kommun och de övriga ambulansverksamheterna i Stockholm.

Samverkan genom Rundabords-samtal

AISAB har under året varit delaktiga i rundabordsamtal på HSF och haft en nära samverkan i dialogen med huvudmannen/beställaren och Regionens övriga prehospitala vårdgivare, för att ge råd och FHS gällande differentierad ambulanssjukvård för att medverka till att säkerställa ett snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

Samverkan med Akademisk ambulans inom SLL

Vårdgivare inom den prehospitala sjukvården ska med ett helhetsperspektiv ta ansvar för att aktivt utveckla sjukvården och systematiskt följa upp behovet av kompetensutveckling. Detta ska genomföras samtidigt som vården bedrivs utifrån beprövad erfarenhet och vetenskap. I dag har det inom ambulanssjukvården i Stockholm skett en ökning av andelen medarbetare med specialistutbildning inom prehospital vård. Akademisk ambulans är en stödjande akademisk struktur som främjar samverkan mellan lärosäten och verksamheter.

Samverkan genom föreläsningar och seminarium

AISAB har medverkat och föreläst i olika seminarium på både högskola (sjuksköterska programmet, specialistprogrammet för ambulanssjuksköterskor, läkarprogrammet och ST- programmet) och på yrkesskola (ambulanssjukvårdutbildningen). AISAB är aktivt deltagande i handledarfunktioner på både Sophiahemets högskola och på Karolinska Institutet, på specialistnivå och doktorandnivå.

Genus- och jämställdhetsperspektivet

I den prehospitala forskning som bedrivs, tas det alltid hänsyn till genus- och jämställdhetsperspektivet. Det som oftast granskas är skillnader i vårdutnyttjande och utfall mellan kvinnor och män. Även om genderperspektivet inte alltid är utgångspunkten i de olika studierna så kan gjorda analyser och resultat komma att ligga till grund för rekommendationer för interventioner med syfte att skapa en mer jämställd vård. I framtiden kommer de pågående studierna ge möjlighet att identifiera om skillnader förekommer gällande vård och omhändertagande av patienter inom ramen för ambulanssjukvård inom SLL.

Vetenskapliga publikationer

Under 2018 har AISAB bidragit till en evidensbaserad prehospital sjukvård med fem publicerade artiklar, se nedan;

1. **Caring science research in the ambulance services: an integrative systematic review.** Wireklint Sundström B, Bremer A, Lindström V, Vicente V. *Scand J Caring Sci.* 2018 Sep 25. doi: 10.1111/scs.12607. [Epub ahead of print] Review.
2. **Developing a Decision Support System for Patients with Severe Infection Problems in Prehospital Care.** Niclas Johansson, MD, PhD, Carl Spindler, MD, PhD, John Valik MD, Veronica Vicente RN, PhD. *Int J Infect Dis.* 2018 Jul;72:40-48. doi: 10.1016/j.ijid.2018.04.4321.
3. **Prehospital emergency care nurses' strategies while caring for patients with limited Swedish-English proficiency.** Alm-Pfrunder AB, Falk AC, Vicente V, Lindström V. *J Clin Nurs.* 2018 Apr 20. doi: 10.1111/jocn.14484. [Epub ahead of print]
4. **Patients with head trauma: A study on initial prehospital assessment and care.** Rubenson Wahlin R, Lindström V, Ponzer S, Vicente V. *Int Emerg Nurs.* 2018 Jan;36:51-55. doi: 10.1016/j.ienj.2017.10.001. Epub 2017 Nov 27.
5. **Specialist nurses' experiences when caring for preverbal children in pain in the prehospital context in Sweden.** Gunnvall K, Augustsson D, Lindström V, Vicente V. *Int Emerg Nurs.* 2018 Jan;36:39-45. doi: 10.1016/j.ienj.2017.09.006. Epub 2017 Oct 12. No abstract available.